

48-мо ОУ "Йосиф Ковачев"

гр. София- 1202
ул. „Клокотница“ № 21
тел.: 831-30-87, 831-01-20
e-mail - ou48@mail.bg

УТВЪРЖДАВАМ !

ДАНИЕЛА КОСТОВА
ДИРЕКТОР

.....
07 септември 2016 г.

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Настоящият Етичен кодекс е приет на заседание на Педагогическия съвет
с Протокол № 10 / 02.09.2016 г.

ГЛАВА ПЪРВА ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият Етичен кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца специалисти в 48 основно училище „Йосиф Ковачев“ и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение.

Етичният кодекс се основава на приоритетите и стандартите, заложиени в следните **референтни документи**:

1. Конституция на Република България
2. Закон за предучилищното и училищно образование;
3. Конвенция на ООН за правата на детето;
4. Закон за закрила на детето.

Очакваният резултат от прилагането на Етичния кодекс се изразява в промяна на отношението, нагласите и мотивите на педагогическата колегия в посока на формиране на организационна култура, спомагаща за утвърждаване на доброто име на училището в образователното пространство и повишаване на общественото доверие в професионализма и морала на неговите служители.

ОБХВАТ

1. **Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители.** Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигане на една обща цел: по-добро образование
2. Всеки работещ в 48 основно училище осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране на облика на училището
3. За всеки работещ в 48 основно училище е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.

ГЛАВА ВТОРА ЦЕЛИ И ПРИНЦИПИ

Чл. 1. Основна цел на настоящия Етичен кодекс е да съдейства за осъществяването на образователната мисия на 48 основно училище и да стимулира развитието и утвърждаването на етични норми в отношенията между учители, служители, ученици и родителите им, от една страна, и работещи в училището и обществото, от друга страна.

Чл. 2. Базовите принципи, изповядвани от училището са:

1. Компетентност - служителите притежават знанията, уменията и квалификацията за изпълняваната длъжност;
2. Ефективност - служителите постигат максимални резултати от труда си при минимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси;
3. Отговорност и изпълнителност - служителите имат развито чувство за дълг при изпълнение на трудовите задачи;
4. Услужливост - служителите са отзивчиви към търсещите административни услуги, информация или съдействие;
5. Вежливост - служителите имат учтиво и любезно поведение;
6. Честност - служителите коректно представят своята гледна точка;
7. Лоялност - служителите се отнасят почтено и уважително към училището;
8. Подходящ външен вид - служителите се стремят да изглеждат по начин, съответстващ на средата, в която работят;
9. Колегиалност - служителите изграждат взаимноприемливи отношения помежду си;
10. Конфиденциалност - служителите не разпространяват информация, получена при и по повод изпълнението на служебните им задължения.

Чл. 3. Работещите в училище изпълняват своите функции, като се ръководят и от следните **ценности и принципи**:

1. Детството е изключително важен период от живота на човека и семейството е най-естествената среда за развитието на детето;
2. Всяко дете/ученик притежава неповторима уникалност и стойност;
3. На всяко/ученик дете е гарантирано правото на:
  - ✓ свобода на изразяване на мнение;
  - ✓ свобода на мисълта, съвестта и религията;
  - ✓ формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;
4. Всяко дете/ученик има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие;
5. Всяко дете/ученик и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал;

6. Във всички случаи се защитават по най-добър начин интересите на детето/ученика ;
7. Всяко дете/ученик, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация ;
8. Децата/учениците с изявени дарби се ползват от мерки за специална закрила .

ГЛАВА ТРЕТА ПРОФЕСИОНАЛНО И ЛИЧНОСТНО ПОВЕДЕНИЕ
--

Чл. 4. Всеки служител на 48 ОУ изпълнява добросъвестно трудовите си задължения в изпълнение на законните разпореждания, указанията и изискванията на висшестоящите му ръководители.

Чл. 5. Служителите извършват дейността си законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно и компетентно, като се стремят непрекъснато да подобряват работата си и повишават квалификацията си в интерес на утвърждаване авторитета на училището.

Чл. 6. Служителите отговарят на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълняват. При необходимост пренасочват въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

Чл. 7. Имуществото, документите и информацията на училището могат да се ползват само за осъществяване на служебните задължения.

Чл. 8. При изпълнение на трудовите си задължения служителите се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат прояви на дискриминация.

Чл. 9. Служителите не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

Чл. 10. От служителите се очаква да избягват сблъсък между служебни задължения и лични интереси. Всички опити за подкупване на служител представляват действия срещу неговата почтеност и уронване на престижа му.

Чл. 11. Служителите представят честно, открито и аргументирано проблемите си пред своя пряк ръководител.

Чл. 12. Със своето лично поведение и чувство за отговорност служителите дават личен пример на учениците.

Чл. 13. Служителите в училище се отнасят отговорно към повереното им имущество.

Чл. 14. Професионалното и личното поведение са несъвместими с корупционни прояви от всякакъв формат.

Чл. 15. Индивидуалната работна заплата, както и елементите на трудовото възнаграждение на всеки служител е фирмена тайна.

Раздел I.

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕЦАТА/УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 16. Служителите основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 17. Служителите създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическо развитие на детето.

Чл. 18. Служителите подкрепят правото на детето за свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 19. Служителите осигуряват на децата със специални образователни потребности равни възможности за достъп до образование.

Чл. 20. Служителите не дискриминират децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.

Чл. 21. Служителите са задължени да се грижат за закрила правата на децата, като :

1. познават симптомите на насилие (физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване) ;
2. при съмнения за насилие уведомяват органите за закрила на детето ;
3. когато до тях достигне информация за насилие над дете и за ситуации, които представляват заплахата за здравето и сигурността му, са длъжни да информират органите за закрила на детето.

Раздел II.

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 22. Служителите подпомагат семействата при отглеждането и възпитанието на децата/учениците, като :

1. зачитат достойнството на всяко семейство, неговата култура, обичаи, език и убеждения ;
2. зачитат ценностите на семейството и правото му да взема решения за своите деца ;
3. информират семейството за всички решения, свързани с детето им и при необходимост го включват в вземането на такива решения ;
4. зачитат правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работят с детето ;
5. не използват служебните си отношения със семейството за лично благодетелстване ;
6. осигуряват конфиденциалност на информацията и зачитат правото на семейството на личен живот, с изключение на случаи, нарушаващи правата на детето.

Раздел III.

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл. 23. В своите взаимоотношения служителите проявяват уважение и коректност, като не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл. 24. Служителите уважават мнението на колегите си и се съобразяват с правото им на личен живот.

Чл. 25. Служителите се стремят да предотвратяват конфликтни ситуации помежду си, като е недопустимо възникване на конфликт между тях в присъствието на външни лица.

Чл. 26. Служителите се стремят да не оставят съмнение за сексуален тормоз спрямо свои колеги.

Чл. 27. Всички лични противоречия се решават със съдействието на прекия ръководител, а при невъзможност - чрез висшестоящия.

Раздел. IV. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 28. Служителите работят за утвърждаване авторитета на училището, като се въздържат от действия, които биха уронили престижа на професията.

Чл. 29. Служителите работят в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и се противопоставят на тези, които го нарушават.

Чл. 30. Служителите са длъжни да опазват данните и личната информация за учениците и всички посетители на училището, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

Раздел. V. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 31. Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

Чл. 32. Служителите извършват образователни услуги на ученици, които се обучават в училището, след като декларират своята дейност пред директора.

Чл. 33. Служителите не използват служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда на ученици от училището.

Чл. 34. Служителите избягват всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт са задължени да информират ръководителя си.

Чл. 35. В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

Раздел. VI. КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 36. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(2) Председател на Комисията по ал. 1 е заместник-директорът по учебната дейност.

(3) В състава на Комисията по етика се включват представители, както следва:

1. от педагогическите специалисти - 2 членове;
2. от непедагогическите специалисти - 1 член;
3. от СО на СБУ - 1 член;

(4) Членовете на Комисията по етика по ал. 3, т. 1 се избират от Педагогическия съвет, по ал. 3, т. 2 - от събрание на непедагогическите специалисти и по ал. 3, т. 3 - от събрание на членовете на СО.

(5) Членовете на комисията по ал. 1 се назначават със заповед на директора за срок от три години в срок до един месец след приемането на Етичния кодекс от Педагогическия съвет и утвърждаването му от директора.

Чл. 37. (1) Комисията по етика:

1. разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс;
2. дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Комисията по етика приема Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.

Чл. 38. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 39. (1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.

(2) При установено неспазване на този кодекс Комисията налага санкция.

(3) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл. 40. Комисията по етика се отчита за дейността си пред Педагогическия съвет веднъж годишно.

Раздел. VII.

СТАНДАРТИ ЗА ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ

Чл. 40. В своята дейност служителите спазват следните правила:

1. **Отнасяйте се към всички граждани с уважение** - отнасяйте се с другите така, както ти искате да се отнасят към вас
2. **Проявявайте неутрална и честна позиция спрямо всички хора** - реализирайте поведение, лишено от пристрастия, честно и равнопоставено отношение към всички граждани
3. **Демонстрирайте външен вид и поведение, които да се отразят положително върху имиджа на училището** - начинът на обличане говори за нашето отношение. Носете облекло, подходящо на заеманата длъжност. Помнете, че това, което носите, се отразява на вашето настроение, на грижата, която полагате в работата си, и на реакцията на гражданите

4. **Отговаряйте осведомено и предоставяйте актуална и точна информация** - стремежът на служителите да бъде максималното подпомагане на гражданите
5. **Поддържайте професионално отношение** - професионализмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно
6. **Насърчавайте работата в екип** - способността да се насочват личните постижения към организационни цели, е формулата обикновените хора да постигат необикновени резултати.
7. **Спазвайте ангажиментите си** - важен елемент от качественото обслужване на гражданите е посрещането на техните нужди и очаквания
8. **Отговаряйте навреме** - отделяйте на гражданите необходимото време
9. **Променяйте вашата организация** - старайте се всеки ден да установявате отлична работна етика и да намирате начини да участвате активно в дейността на училището. Духът на служителите е важен и зависи от максималните усилия на всички
10. **Създайте ваш собствен стил на обслужване на гражданите** - личните ви качества се отразяват на стандартите, които създавате за самите себе си. Разликата между ефективно и неефективно обслужване на гражданите е въпрос на: КОМПЕТЕНТНОСТ, УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ, СЪПРИЧАСТНОСТ.

**ГЛАВА ЧЕТВЪРТА
ПРАВИЛА
ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ
НА НАРУШЕНИЯТА
И ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ
ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС**

Чл. 41. Настоящите правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс.

Чл. 42. Под „**нарушения на Етичния кодекс**“ се разбират следните групи прояви в поведението на служителите, изразяващо се в:

1. неспазване на действащото законодателство;
2. неспазване на вътрешноучилищните документи;
3. действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
4. грубо отношение към ученици, родители, колеги и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация;
5. прояви на накърняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на учебното заведение, допуснати в и извън училището;
6. прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

Чл. 43. Наблюдението и докладването на посочените в чл. 42 нарушения се извършват по две направления:

1. вътрешно докладване - от педагогическия и непедагогическия персонал;
2. външно докладване - от родители, граждани, представители на институции и фирми.

Чл. 44. Сигналите за нарушения се приемат на електронен/хартиен носител в канцеларията/електронната поща на училището и се регистрират във входящ дневник.

Чл. 45. (1) Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисия по етика.

(2) Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията по ал. 1 на заседание, за което се води протокол.

(3) Комисията не разглежда анонимни сигнали.

(4) Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство.

(5) Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

(6) При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва допълнителна проверка на фактите и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

(7) При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото, като при необходимост се търси компетентна помощ.

Чл. 46. (1) При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва на директора за налагане на дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.

(2) За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

<p style="text-align: center;">ГЛАВА ПЕТА ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ</p>
---

§ 1. Настоящият Етичен кодекс влиза в сила от 15.09.2016 г. и е задължителен за всички работещи в 48 основно училище „Йосиф Ковачев“.

§ 2. Промени в съдържанието на Етичния кодекс могат да бъдат извършвани в течение на учебната година по реда и начина, по който е приет.

§ 3. Екземпляр от Етичния кодекс се предоставя за запознаване на членовете на колегията в учителската стая.

§ 4. Отклонения от нормите на настоящия кодекс водят до дисциплинарни санкции, предвидени в законодателството на Република България.